

**СИЛАБУС КУРСУ
ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО
2023/2024 н.р.**

Ступінь вищої освіти – **перший (бакалаврський)**
Освітньо-професійна програма: **“Митна та
податкова справа”**
Спеціальність: **072 “Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок”**
Відповідальний відділ: **кафедра правознавства і**

гуманітарних дисциплін

Дні занять: відповідно до розкладу

Консультації: **серeda**

Рік навчання: **I, семестр: I**

Кількість кредитів **TCTS** - 4, мова викладання - українська

КЕРІВНИК КУРСУ

ПІБ

викладач Колесник Олександр Володимирович

Контактна інформація: email: kolesnikoleksandr89@gmail.com, 0986556263

„ОПИС ДИСЦИПЛІНИ”

Навчальна дисципліна «Господарське право» забезпечує опанування студентами основних знань із правового регулювання суспільних відносин щодо організації і здійснення, контролю та нагляду за господарською діяльністю з метою захисту прав і законних інтересів громадян, суб'єктів господарювання, організацій та держави. Вивчення дисципліни формує у студентів систему знань про сучасні тенденції розвитку правового забезпечення сфери господарювання та вмінь визначати ключові проблеми правозастосування в цій сфері відносин, застосувати відповідні правові положення на практиці.

Головною метою викладання навчальної дисципліни «Господарське право» є надання знань щодо чинних норм права, які регулюють суспільні відносини, що виникають при організації та здійснення господарської діяльності, а також засвоєння та розуміння курсантами/студентами особливостей господарських відносин

(господарсько-виробничих, організаційно-господарських і внутрішньогосподарських) та розв'язання складних проблемних питань, що виникають у сфері господарювання.

СТРУКТУРА КУРСУ

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2	1. Загальні положення про господарське право, господарські правовідносини та господарське законодавство.	Знати поняття господарського права, його місце в системі права України та особливість міжгалузевого характеру	Проблемні завдання, вправи на розвиток навичок ділового писемного мовлення
2	2. Господарська діяльність як предмет господарського права та засоби її державного регулювання	Аналізувати систему господарського законодавства, визначити предмет господарського права, поняття, ознаки та види господарської діяльності, класифікацію видів економічної діяльності.	Питання, тести, ситуаційні завдання
2	3. Обмеження монополізму та захист суб'єктів господарювання і споживачів від недобросовісної конкуренції	Обґрунтувати суть та призначення антимонопольного конкурентного законодавства. Визначити завдання, компетенцію, повноваження та організаційні засади діяльності Антимонопольного комітету України та його територіальних	Стандартизовані тести, письмові практичні завдання, питання

		відділень, а також поняття недобросовісної конкуренції та її видів	
2	4. Суб'єкти господарського права. Загальні положення.	Визначити поняття, ознаки та види суб'єктів господарювання, порядок утворення, державної реєстрації, правову природу установчих документів.	Питання, пошукові завдання, укладання документів
2	5. Правове становище підприємств та об'єднань підприємств	Визначити поняття, ознаки та особливості правового регулювання окремих видів підприємств в Україні. Визначити поняття, ознаки та особливості організаційно-правових форм об'єднань підприємств в Україні.	Проблемні завдання, вправи на розвиток навичок ділового писемного мовлення
2	6. Правовий статус господарських товариств	Визначити поняття, ознаки та особливості правового регулювання окремих видів господарських товариств в Україні.	Проблемні завдання, письмові вправи
2	7. Загальні засади майнових відносин у сфері господарювання	Знати поняття власності та права власності. Визначити суть правового режиму майна в сфері господарювання. Опрацювати право власності та похідні правові титули від права власності у сфері господарювання.	Стандартизовані тести, письмові практичні завдання, питання

2	Тема 8. Господарсько-договірні зобов'язання	Виділити та обґрунтувати основні зобов'язальні відносини в сфері господарювання, підстави їх виникнення, способів забезпечення їх виконання та припинення. Визначити поняття господарського зобов'язання та господарського договору, особливості укладання, зміни та розірвання господарського договору	Проблемні завдання, питання, опрацювання відповідних наукових джерел
2	Тема 9. Господарсько-правова відповідальність	Визначити поняття, функції, ознаки та види господарсько-правової відповідальності; юридичні та фактичні підстави господарсько-правової відповідальності; межі та строки застосування господарсько-правової відповідальності. Знати порядок застосування окремих видів господарсько-правової відповідальності.	стандартизовані тести, наскрізні проекти
2	Тема 10. Правове регулювання банкрутства	Визначити поняття банкрутства, сторони у справі про банкрутство та підстави порушення справи про банкрутство. Знати поняття та	Питання, тести, ситуаційні завдання

		<p>призначення судових процедур, що застосовуються до боржника в процесі провадження справи про банкрутство. Знати особливості відновлення платоспроможності фізичної особи.</p>	
2	<p>11. Особливості правового регулювання господарсько-торговельної діяльності</p>	<p>Визначити правові форми захисту прав та законних інтересів суб'єктів господарювання. Знати систему господарських судів України, їх завдання, категорії підвідомчих справ; правове регулювання третейського правосуддя в Україні та загальну характеристику окремих альтернативних способів вирішення господарських спорів.</p>	<p>Проблемні завдання, письмові справи</p>
2	<p>12. Правове регулювання біржової діяльності</p>	<p>Визначити організацію та порядок проведення біржових торгів. Знати правові основи технології проведення біржових торгів. Вміти розрізняти правові основи організації торгів на товарних та фондових біржах.</p>	<p>Стандартизовані тести, письмові практичні завдання, питання</p>

2	Тема 13. Правове регулювання фінансової діяльності	Визначити поняття та особливості окремих видів фінансової діяльності суб'єктів господарювання. Знати специфіку банківської діяльності, страхової, ломбардної діяльності та факторингу. Обґрунтувати особливості діяльності НБУ та комерційних банків.	Проблемні завдання, питання, опрацювання відповідних наукових джерел
2	14. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності	Визначити поняття оренди, лізингу, дослідити перспективи розвитку орендних та лізингових відносин в Україні. Дослідити порядок укладання та розірвання договору оренди державного та комунального майна.	Питання, пошукові завдання, укладання документів
2	15. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Вміти аналізувати законодавство про зовнішньоекономічну діяльність. Знати поняття, види та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Вміти обґрунтувати зміст та порядок укладення зовнішньоекономічного договору, особливості окремих видів	Питання, тести, ситуаційні завдання

		зовнішньоекономічних договорів. Обґрунтовувати суть та призначення Міжнародного комерційного арбітражу.	
--	--	--	--

ЛІТЕРАТУРА

Базова

I. Нормативно-правові акти Кодекси:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.
3. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06 листопада 1991 року № 1798-XII. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.
4. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

Науково-практичні коментарі

5. Знаменський Г.Л., Щербина В.С. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України: 3-те вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2022. – 776 с.
6. Дзера О.В. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. – 4- те вид. перероб. і допов. К.: Юрінком Інтер, 2021. – Т. I – 808 с.
7. Дзера О.В. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. – 4- те вид. перероб. і допов. К.: Юрінком Інтер, 2021. – Т. II – 1056 с.

Закони України

8. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 року № 1906-IV. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.
9. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 року № 1560-10. XII. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

11. Про державну статистику: Закон України від 17 вересня 1992 року № 2614-ХІІ. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.
12. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 року № 1023-ХІІ. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.
13. Про надра: Закон України від 27 липня 1994 року № 132/94-ВР. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.
14. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04 липня 2002 року № 40-ІV. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.
15. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3480-ІV. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.
16. Про страхування: Закон України від 07 березня 1996 року № 85/96-ВР. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

Навчально-методична література:

20. Вінник О.М. Господарське право: курс лекцій. К.: Атіка, 2022.– 624 с.
21. Дзери О.В. Цивільне право України. Особлива частина: підручник К.: Юрінком Інтер, 2020. – 1176 с.
22. Дзери О.В. Цивільне право України. Загальна частина: підручник К.: Юрінком Інтер, 2020. – 976 с.
23. Дзера О.В. Договірне право України. Загальна частина: навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2021 - 896 с.
24. Дзера Н.С. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2019. - 1020 с.
25. Старцева О.В. Підприємницьке право: підручник. К.: Істина, 2022. – 600 с.
26. Щербина В.С. Господарське право: підручник. К.:Юрінком Інтер, 2022.–600 с.

Допоміжна:

27. Атаманова Ю.Є. Інноваційне право України: проблеми теорії та систематизації: Монографія. Х.: Видавець СПД Вапнярчук Н.М., 2023. 128 с.
28. Беяневич О.А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти). К.: Юрінком Інтер, 2022. 592 с.
29. Бобкова А.Г., Моїсєєв Ю.О. Біржове право: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2022. 200 с.
30. Буткевич О.В. Правове регулювання господарської діяльності в спеціальних (вільних) економічних зонах: Монографія. К.: Юрінком Інтер, 2022. – 432 с.

31. Вінник О.М. Інвестиційне право: навчальний посібник. К.: Юридична думка, 2021. – 568 с.
32. Джуринський В.О. Правове становище господарських об'єднань в Україні: Монографія. К.: Юрінком Інтер, 2020. – 224 с.
33. Журик Ю.В. Розгляд антимонопольними органами України справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції: Монографія. Кам'янець-Подільський: ПП Мошак М.І., 2021. – 148 с.
34. Щербина В.С. Суб'єкти господарського права: Монографія. К.: Юрінком Інтер, 2022. – 264 с.
35. Теоретичні та практичні проблеми правового регулювання підприємницької діяльності в Україні (на прикладі Приазовського регіону Запорізької області) : монографія. Донецьк : Юго-Восток, 2022.– 428 с.
36. Особливості правового розвитку інституту власності в Україні та Приазовському регіоні: теоретико-філософський та історичний аспекти : моногр. Бердянськ : Видавець Ткачук О.В. , 2023. - 312 с.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

ОЦІНЮВАННЯ

Остаточну оцінку за курс розраховують так:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Опитування під час занять - усно	10
Модуль 1 - індивідуальна письмова робота	20
Модуль 2 - індивідуальна усна робота, презентація	20
Ессе - індивідуальна письмова робота	10
Залік - тести, завдання, кейси.	40

Шкала оцінювання:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	(відмінно)
B	85-89	(дуже добре)
C	75-84	(добре)
D	65-74	(задовільно)
E	60-64	(достатньо)
FX	35-59	(незадовільно з можливістю повторного складання)
F	1-34	(незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Тема 1. Загальні положення про господарське право, господарські правовідносини та господарське законодавство.

Господарське право як галузь права. Сутність і зміст господарського права. Принципи господарського права. Методи господарського права. Система господарського права. Розмежування господарського права від інших галузей права і їхня взаємодія.

Господарське право як галузь науки. Господарське право як навчальна дисципліна.

Поняття та ознаки господарських відносин. Види господарських правовідносин. Учасники відносин у сфері господарювання.

Система джерел господарського права України. Господарське законодавство, його система, ознаки та джерела. Поняття, ознаки та особливості господарського законодавства. Господарський кодекс України та його роль в господарській діяльності суб'єктів господарювання. Регулювання господарських відносин підзаконними нормативними актами. Роль судової практики для вдосконалення господарського законодавства. Міжнародно-правове регулювання господарських правовідносин.

Тема 2. Господарська діяльність як предмет господарського права та засоби її державного регулювання

Господарська діяльність як предмет господарського права. Поняття та ознаки господарської діяльності. Види господарської діяльності. Класифікація видів економічної діяльності.

Підприємництво як вид господарської діяльності. Види підприємницької діяльності. Реалізація права на підприємницьку діяльність. Обмеження окремих осіб щодо здійснення підприємницької діяльності. Принципи підприємницької діяльності. Державна підтримка підприємництва.

Поняття та ознаки некомерційної господарської діяльності. Функції некомерційного господарювання. Критерії розмежування господарської (комерційної) від негосподарської (некомерційної) діяльності.

Поняття та основні засоби регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання. Умови, обсяги, сфери та порядок застосування окремих видів засобів державного регулювання господарської діяльності. Правові засади здійснення публічних закупівель.

Правові засади ліцензування видів господарської діяльності. Квотування у господарській діяльності.

Правові та організаційні засади стандартизації в Україні. Особливості технічного регулювання у сфері господарювання. Застосування нормативів та лімітів у сфері господарювання. Правове регулювання ціноутворення в Україні. Види цін і тарифів. Дотації та інші засоби державної підтримки суб'єктів господарювання.

Тема 3. Обмеження монополізму та захист суб'єктів господарювання і споживачів від недобросовісної конкуренції

Поняття і призначення антимонопольного регулювання. Загальна характеристика законодавства про захист економічної конкуренції.

Завдання, компетенція, повноваження та організаційні засади діяльності Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень.

Поняття, роль та основні принципи економічної конкуренції. Поняття недобросовісної конкуренції. Загальна характеристика видів недобросовісної конкуренції.

Процедура розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Загальні засади відповідальності за вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції Види відповідальності та види санкцій за порушення антимонопольного законодавства.

Тема 4. Суб'єкти господарського права. Загальні положення.

Поняття та види суб'єктів господарського права. Правова природа господарської правосуб'єктності суб'єктів господарювання. Ознаки суб'єктів господарювання (підприємництва), їх характеристика. Поняття та види організаційно-правових форм суб'єктів господарювання. Права та обов'язки суб'єктів господарювання (загальні, спеціальні).

Поняття та правова природа установчих документів суб'єктів господарювання. Види установчих документів суб'єкта господарювання та їх зміст. Правова природа статуту. Модельний статут як нова форма установчих документів. Засновницький договір (договір засновників) як установчий документ.

Характеристика установчих документів міністерств/відомств (установчий акт, положення). Поняття меморандуму (одноособова заява) як установчого документу, випадки застосування. Положення як установчий документ структурних одиниць господарських організацій.

Поняття «утворення суб'єкта господарювання» як умови здійснення господарської діяльності. Поняття державної реєстрації як факту виникнення нового суб'єкта господарювання і завершення процесу його утворення. Етапи державної реєстрації, їх зміст.

Державна реєстрація припинення суб'єктів господарювання. Поняття та способи (реорганізація, ліквідація) припинення діяльності суб'єктів господарювання.

Тема 5. Правове становище підприємств та об'єднань підприємств

Поняття та особливості правового регулювання статусу підприємств в Україні. Підприємство як організаційна форма господарювання та його характерні ознаки. Класифікація підприємств за різними критеріями. Організаційна структура підприємства. Особливості управління підприємством. Правовий режим майна підприємства, джерела його формування.

Особливості правового становища державних унітарних підприємств. Правовий статус державних комерційних підприємств. Правовий статус казенних підприємств. Поняття та особливості правового статусу комунальних (спільних комунальних) підприємств в Україні. Особливості правового становища підприємств колективної власності. Виробничий кооператив, їх види. Споживча кооперація. Підприємства споживчої кооперації. Підприємства об'єднань громадян, релігійних організацій. Правовий статус приватних підприємств. Підприємство з іноземними інвестиціями та іноземне підприємство. Правовий статус фермерських господарств.

Поняття об'єднання підприємств як суб'єктів організаційно-господарських повноважень. Організаційно-правові форми об'єднань підприємств (асоціації, корпорації, консорціум, концерн, комбінат, трест, союзи, спілки, асоціації підприємців тощо). Особливості правового становища державних (комунальних) господарських об'єднань. Правовий статус холдингових компаній в Україні.

Особливості правового становища державних холдингових компаній. Поняття та види асоційованих підприємств.

Тема 6. Правовий статус господарських товариств

Поняття та особливості правового регулювання статусу господарських товариств в Україні. Характерні риси господарських товариств, їх зміст. Класифікація господарських товариств. Поділ господарських товариств на персональні товариства та об'єднання капіталів. Характерні риси персональних товариств та господарських товариств, що належать до об'єднань капіталів.

Порядок створення господарських товариств. Органи управління господарських товариств та їх повноваження.

Особливості правового становища повного товариства. Особливості правового становища командитного товариства. Особливості правового становища товариства з обмеженою відповідальністю. Особливості правового становища товариства з додатковою відповідальністю.

Правовий статус акціонерного товариства, типи АТ. Акціонери товариства, їх права та обов'язки. Заснування АТ. Статутний капітал АТ. Органи АТ, їх компетенція та порядок діяльності.

Тема 7. Загальні засади майнових відносин у сфері господарювання

Поняття правового режиму майна в сфері господарювання. Підстави виникнення майнових прав та обов'язків суб'єктів господарювання. Джерела формування майна суб'єктів господарювання, їх характеристика. Особливості правового режиму державного майна у сфері господарювання. Особливості правового режиму комунального майна у сфері господарювання. Особливості правового режиму приватного майна у сфері господарювання.

Поняття та види (форми) майна в сфері господарювання, їх господарсько-правова оцінка. Право власності як основне речове право у сфері господарювання. Організаційно-засновницькі повноваження власника. Право господарського відання. Право оперативного управління. Додаткові титули закріплення майна за суб'єктами господарювання (довірча власність, право володіння, право користування).

Використання природних ресурсів у сфері господарювання. Використання в господарській діяльності прав інтелектуальної власності. Цінні папери у складі майна суб'єктів господарювання. Корпоративні права та корпоративні відносини. Право суб'єктів господарювання на охорону комерційної таємниці.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ГОСПОДАРСЬКО-ДОГОВІРНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, БАНКРУТСТВО ТА ОКРЕМІ ВИДИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 8. Господарсько-договірні зобов'язання

Загальні положення про господарські зобов'язання. Види зобов'язань: майново-господарські, організаційно-господарські, соціально-комунальні, публічні. Підстави виникнення господарських зобов'язань. Виконання господарських зобов'язань.

Умови припинення господарських зобов'язань. Господарсько-правові засоби забезпечення належного виконання господарських зобов'язань.

Поняття, ознаки та функції господарського договору. Класифікація господарських договорів за різними критеріями.

Істотні умови господарського договору. Правові вимоги до змісту та форми господарського договору.

Порядок укладання господарських договорів. Порядок зміни та розірвання господарських договорів.

Тема 9. Господарсько-правова відповідальність

Поняття господарсько-правової відповідальності. Ознаки господарсько-правової відповідальності. Функції господарсько-правової відповідальності. Принципи застосування господарсько-правової відповідальності. Юридичні та фактичні підстави господарсько-правової відповідальності. Види господарсько-правової відповідальності. Межі та строки застосування господарсько-правової відповідальності. Господарські санкції як правовий засіб відповідальності у сфері господарювання.

Поняття форм господарсько-правової відповідальності. Відшкодування збитків у сфері господарювання: поняття, склад та розмір, умови і порядок відшкодування. Штрафні санкції: поняття, розмір, порядок відшкодування. Оперативно-господарські санкції, їх види, підстави та порядок застосування. Адміністративно-господарські санкції, їх види та особливості застосування.

Тема 10. Правове регулювання банкрутства

Призначення та сфера застосування інституту банкрутства. Нормативно-правова характеристика банкрутства. Поняття і ознаки неплатоспроможності та банкрутства. Повноваження Державного органу з питань банкрутства. Арбітражний керуючий. Учасники справи про банкрутство. Підстави (юридичні та фактичні) порушення провадження у справі про банкрутство.

Банкрутство юридичних осіб. Порядок порушення провадження у справі про банкрутство. Підготовче засідання господарського суду у справі про банкрутств. Виявлення кредиторів та осіб, що мають намір взяти участь у санації. Попереднє засідання господарського суду у справі про банкрутств. Підстави для припинення провадження у справі про банкрутство.

Поняття та призначення судових процедур, що застосовуються до боржника в процесі провадження справи про банкрутство. Розпорядження майном боржника як судова процедура у справі про банкрутство. Санація боржника як судова процедура у справі про банкрутство. Умови та порядок її застосування. Ліквідаційна процедура у справі про банкрутство. Умови та порядок її застосування. Продаж майна боржника у справі про банкрутство.

Відновлення платоспроможності фізичної особи. Відкриття провадження у справі про неплатоспроможність. Реструктуризація боргів боржника. Визнання боржника банкрутом і введення процедури погашення боргів боржника. Проведення у справах про неплатоспроможність окремих категорій фізичних осіб.

Тема 11. Особливості правового регулювання господарсько-торговельної діяльності

Поняття та ознаки господарсько-торгівельної діяльності. Види торгівлі: внутрішня та зовнішня торгівля.

Форми господарсько-торговельної діяльності та їх особливості.

Правовий режим матеріально-технічного постачання і збуту: поставка та купівля-продаж.

Окремі види господарсько-торговельної діяльності (контрактація сільськогосподарської продукції, енергопостачання, оренда майна та лізинг, міна (бартер), зберігання.

Тема 12. Правове регулювання біржової діяльності

Поняття, ознаки та види бірж. Законодавство про біржову діяльність. Правове становище товарної біржі. Функції права та обов'язки товарної біржі. Види біржових угод. Порядок укладання біржових угод. Організаційно-правові основи біржових торгів. Біржовий товар та його особливості. Правовий статус учасників біржової торгівлі. Правові основи організації торгів на товарних та фондових біржах.

Тема 13. Правове регулювання фінансової діяльності

Поняття, ознаки та види фінансової діяльності суб'єктів господарювання, їх правове регулювання. Регулювання ринку небанківських фінансових послуг в Україні. Правове регулювання діяльності банківських установ. Правове регламентування діяльності Національного банку України. Законодавство про страхування у сфері господарювання.

Тема 14. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності

Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності. Державне регулювання інвестиційної діяльності. Правові форми реалізації інвестиційної діяльності.

Поняття та спеціально-правове регулювання іноземних інвестицій в Україні. Поняття та види іноземних інвестицій. Об'єкти та суб'єкти іноземних інвестицій. Форми здійснення іноземних інвестицій. Гарантії діяльності та компенсації іноземним інвесторам в Україні.

Поняття інноваційної діяльності. Види та форми інвестування інноваційної діяльності. Державне регулювання інноваційної діяльності. Державні гарантії інноваційної діяльності. Договір на створення та передачу науково-технічної продукції. Державна експертиза інноваційних проектів.

Використання у підприємницькій діяльності прав інших суб'єктів господарювання (комерційна концесія). Договір комерційної концесії (франчайзинг) та його зміст.

Тема 15. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Поняття та види зовнішньоекономічної діяльності. Принципи зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.

Правовий режим зовнішньоекономічної діяльності. Правила ІНКОТЕРМС. Ліцензування та квотування зовнішньоекономічної діяльності.

Поняття, зміст, види та облік зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Види зовнішньоекономічних договорів.

Захист прав та інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Міжнародний комерційний арбітраж як самостійна постійно діюча арбітражна установа. Морська арбітражна комісія при Торгово-промисловій палаті України – самостійна постійно діюча арбітражна установа.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ «ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО»

Денна форма

Назва теми	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Індивід. робота	Тренінг КПЗ	Самостійна робота	Контрольні заходи
<i>Змістовий модуль 1.</i>						
<i>ПОНЯТТЯ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА ТА ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЗАСОБИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА</i>						

Тема 1. Загальні положення про господарське право, господарські правовідносини та господарське законодавство.	2	2	1	4	3	Поточне опитування
Тема 2. Господарська діяльність як предмет господарського права та засоби її державного регулювання	2	2			3	
Тема 3. Обмеження монополізму та захист суб'єктів господарювання і споживачі від недобросовісної конкуренції	2	2			3	
Тема 4. Суб'єкти господарського права. Загальні положення	2	2			3	
Тема 5. Правове становище підприємств та об'єднань підприємств	2	2			3	
Тема 6. Правовий статус господарських товариств	2	2	1	3		
Тема 7. Загальні засади майнових відносин у сфері господарювання	2	2		3		
<i>Змістовий модуль 2. ГОСПОДАРСЬКО-ДОГОВІРНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, БАНКРУТСТВО ТА ОКРЕМІ ВИДИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>						
Тема 8. Господарсько-договірні зобов'язання	2	2	1	4	3	Поточне опитування
Тема 9. Господарсько-правова відповідальність	2	2			3	
Тема 10. Правове регулювання банкрутства	2	2			3	
Тема 11. Особливості правового регулювання господарсько-торговельної діяльності	2	2	1	4	3	
Тема 12. Правове регулювання біржової діяльності	2	2			3	
Тема 13. Правове регулювання фінансової діяльності	2	2			4	
Тема 14. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності	2	2			4	
Тема 15. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	2	2			4	
Всього	30	30	4	8	48	

Заочна форма

Назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
<i>Змістовий модуль 1. ПОНЯТТЯ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА ТА ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЗАСОБИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА</i>			

Тема 1. Загальні положення про господарське право, господарські правовідносини та господарське законодавство.	4	2	7
Тема 2. Господарська діяльність як предмет господарського права та засоби її державного регулювання			7
Тема 3. Обмеження монополізму та захист суб'єктів господарювання і споживачів від недобросовісної конкуренції			7
Тема 4. Суб'єкти господарського права. Загальні положення			7
Тема 5. Правове становище підприємств та об'єднань підприємств			7
Тема 6. Правовий статус господарських товариств			7
Тема 7. Загальні засади майнових відносин у сфері господарювання			7
<i>Змістовий модуль 2. ГОСПОДАРСЬКО-ДОГОВІРНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, БАНКРУТСТВО ТА ОКРЕМІ ВИДИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>			
Тема 8. Господарсько-договірні зобов'язання	4	2	7
Тема 9. Господарсько-правова відповідальність			7
Тема 10. Правове регулювання банкрутства			7
Тема 11. Особливості правового регулювання господарсько-торговельної діяльності			7
Тема 12. Правове регулювання біржової діяльності			7
Тема 13. Правове регулювання фінансової діяльності			8
Тема 14. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності			8
Тема 15. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності			8
Всього	8	4	108

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ДИСЦИПЛІНИ «ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ПОНЯТТЯ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА ТА ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЗАСОБИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

Практичне заняття №1.

Тема 1. Загальні положення про господарське право, господарські правовідносини та господарське законодавство.

Мета: Визначити поняття господарського права, його місце у системі права України.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Господарське право як галузь права.
2. Сутність і зміст господарського права.
3. Принципи господарського права.
4. Методи господарського права.
5. Система господарського права.
6. Розмежування господарського права від інших галузей права і їхня взаємодія.
7. Господарське право як галузь науки.
8. Господарське право як навчальна дисципліна.

Практичне заняття №2.

Тема 2. Господарська діяльність як предмет господарського права та засоби її державного регулювання

Мета: Визначити предмет господарського права, поняття, ознаки та види господарської діяльності, основні засоби державного регулювання господарської діяльності.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Господарська діяльність як предмет господарського права.
2. Поняття, ознаки та види господарської діяльності. Класифікація видів економічної діяльності.
3. Підприємництво як вид господарської діяльності.
4. Поняття та основні засоби регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання.
5. Правові основи здійснення процедур публічних закупівель.
6. Правові засади ліцензування видів господарської діяльності.
7. Квотування у господарській діяльності.
8. Правові та організаційні засади стандартизації в Україні
9. Особливості технічного регулювання у сфері господарювання.
10. Застосування нормативів та лімітів у сфері господарювання.
11. Правове регулювання ціноутворення в Україні. Види цін і тарифів.
12. Дотації та інші засоби державної підтримки суб'єктів господарювання.

Практичне заняття №3.

Тема 3. Обмеження монополізму та захист суб'єктів господарювання і споживачів від недобросовісної конкуренції

Мета: Обґрунтувати суть та призначення антимонопольно-конкурентного законодавства.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Загальна характеристика законодавства про захист економічної конкуренції.
2. Завдання, компетенція, повноваження та організаційні засади діяльності Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень.
3. Поняття та ознаки недобросовісної конкуренції
4. Загальна характеристика основних форм прояву недобросовісної конкуренції.

5. Процедура розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

6. Загальні засади відповідальності за вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Практичне заняття №4.

Тема 4. Суб'єкти господарського права. Загальні положення

Мета: Визначити поняття, ознаки та види суб'єктів господарювання.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Поняття та види суб'єктів господарського права.
2. Ознаки суб'єктів господарювання (підприємництва), їх характеристика.
3. Права та обов'язки суб'єктів господарювання (загальні, спеціальні).
4. Поняття та зміст установчих документів суб'єктів господарювання.
5. Правова природа установчих документів суб'єктів господарювання (статут, модельний статут, засновницький договір, положення, меморандум).
6. Державна реєстрація створення та припинення суб'єктів господарювання

Практичне заняття №5.

Тема 5. Правове становище підприємств та об'єднань підприємств

Мета: Визначити поняття, ознаки та види підприємств і об'єднань підприємств

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Поняття та особливості правового регулювання статусу підприємств в Україні.
2. Класифікація підприємств за різними критеріями.
3. Особливості правового становища державних підприємств
4. Поняття та особливості правового статусу комунальних унітарних підприємств, спільних комунальних підприємств в Україні.
5. Особливості правового становища підприємств колективної власності: (виробничий кооператив, їх види; підприємства споживчої кооперації; підприємства об'єднань громадян, релігійних організацій)
6. Правовий статус приватних підприємств та інших видів підприємств.
7. Фермерське господарство як прогресивна форма підприємницької діяльності громадян у галузі сільського господарства України.
8. Поняття об'єднання підприємств та організаційно-правові форми об'єднань підприємств (асоціації, корпорації, консорціум, концерн, комбінат, трест, союзи, спілки, асоціації підприємців тощо).
9. Правовий статус холдингових компаній в Україні.
10. Поняття та види асоційованих підприємств.

Практичне заняття №6.

Тема 6. Правовий статус господарських товариств

Мета: Визначити поняття, ознаки, види та особливості діяльності господарських товариств.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Поняття та особливості правового регулювання статусу господарських товариств

в Україні.

2. Характерні риси господарських товариств, їх зміст.
3. Особливості правового становища повного товариства.
4. Особливості правового становища командитного товариства.
5. Особливості правового становища товариства з обмеженою відповідальністю.
6. Особливості правового становища товариства з додатковою відповідальністю.
7. Правовий статус акціонерного товариства, типи АТ.
8. Акціонери товариства, їх права та обов'язки.
9. Заснування АТ, статутний капітал, органи АТ, їх компетенція та порядок діяльності.

Практичне заняття №7.

Тема 7. Загальні засади майнових відносин у сфері господарювання

Мета: Визначити суть правового режиму майна в сфері господарювання.

Опрацювати право власності та похідні правові титули від права власності у сфері господарювання.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Поняття правового режиму майна в сфері господарювання
2. Джерела формування майна суб'єктів господарювання, їх характеристика.
3. Особливості правового режиму окремих видів майна (державного, комунального, приватного)
4. Організаційно-засновницькі повноваження власника.
5. Право господарського відання, право оперативного управління та інші додаткові титули закріплення майна за суб'єктами господарювання (довірча власність, право володіння, право користування).
6. Використання природних ресурсів у сфері господарювання. Використання в господарській діяльності прав інтелектуальної власності.
7. Цінні папери у складі майна суб'єктів господарювання.
8. Корпоративні права та корпоративні відносини. Право суб'єктів господарювання на охорону комерційної таємниці.

Змістовий модуль 2.

ГОСПОДАРСЬКО-ДОГОВІРНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, БАНКРУТСТВО ТА ОКРЕМІ ВИДИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Практичне заняття №8.

Тема 8. Господарсько-договірні зобов'язання

Мета: Виділити та обґрунтувати основні зобов'язальні відносини в сфері господарювання. Визначити поняття господарського зобов'язання та господарського договору, особливості укладання, зміни та розірвання господарського договору.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Загальні положення про господарські зобов'язання.

2. Види зобов'язань: майново-господарські, організаційно-господарські, соціально-комунальні, публічні.
3. Підстави виникнення та припинення господарських зобов'язань.
4. Господарсько-правові засоби забезпечення належного виконання господарських зобов'язань.
5. Поняття, ознаки та функції господарського договору
6. Класифікація господарських договорів
7. Істотні умови господарського договору
8. Правові вимоги до змісту та форми господарського договору
9. Порядок укладання, зміни та розірвання господарських договорів

Практичне заняття №9.

Тема 9. Господарсько-правова відповідальність

Мета: Визначити поняття, функції, ознаки та види господарсько-правової відповідальності.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Поняття, ознаки та функції господарсько-правової відповідальності.
2. Юридичні та фактичні підстави господарсько-правової відповідальності.
3. Види (форми) господарсько-правової відповідальності.
4. Межі та строки застосування господарсько-правової відповідальності.
5. Господарські санкції як правовий засіб відповідальності у сфері господарювання
6. Відшкодування збитків у сфері господарювання: поняття, склад та розмір, умови і порядок відшкодування.
7. Штрафні санкції: поняття, розмір, порядок відшкодування,
8. Оперативно-господарські санкції, їх види, підстави та порядок застосування.
9. Адміністративно-господарські санкції, їх види та особливості застосування.

Практичне заняття №10.

Тема 10. Правове регулювання банкрутства

Мета: Визначити поняття банкрутства, сторони у справі про банкрутство та підстави порушення справи про банкрутство.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Призначення та сфера застосування інституту банкрутства.
2. Поняття і ознаки неплатоспроможності та банкрутства.
3. Арбітражний керуючий у справі про банкрутство
4. Підстави (юридичні та фактичні) та порядок порушення провадження у справі про банкрутство.
5. Поняття та призначення судових процедур, що застосовуються до боржника в процесі провадження справи про банкрутство.
6. Розпорядження майном боржника як судова процедура у справі про банкрутство.
7. Санація боржника як судова процедура у справі про банкрутство. Умови та порядок її застосування.

8. Ліквідаційна процедура у справі про банкрутство. Умови та порядок її застосування.

9. Відновлення платоспроможності фізичної особи

Практичне заняття №11.

Тема 11. Особливості правового регулювання господарсько-торговельної діяльності

Мета: Визначити ознаки та види господарсько-торговельної діяльності.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Поняття та ознаки господарсько-торгівельної діяльності.
2. Види торгівлі: внутрішня та зовнішня торгівля.
3. Форми господарсько-торговельної діяльності.
4. Правовий режим матеріально-технічного постачання і збуту: поставка та купівля-продаж.
5. Окремі види господарсько-торговельної діяльності (контракція сільсько-господарської продукції, енергопостачання, оренда майна та лізинг, міна (бартер), зберігання).

Практичне заняття №12.

Тема 12. Правове регулювання біржової діяльності

Мета: Визначити організацію та порядок проведення біржових торгів.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Поняття та значення біржової діяльності.
2. Поняття, ознаки та класифікація бірж
3. Правові основи здійснення біржових операцій.
4. Правовий статус учасників біржової торгівлі.
5. Правові основи здійснення біржових угод.
6. Правові основи організації торгів на товарних та фондових біржах.

Практичне заняття №13.

Тема 13. Правове регулювання фінансової діяльності

Мета: Визначити поняття та особливості видів фінансової діяльності

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Поняття, ознаки та види фінансової діяльності суб'єктів господарювання, їх правове регулювання.
2. Регулювання ринку небанківських фінансових послуг в Україні.
3. Правове регулювання діяльності банківських установ та Національного банку України.
4. Законодавство про страхування у сфері господарювання.

Практичне заняття №14.

Тема 14. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності

Мета: Проаналізувати законодавство про інвестиційну діяльність та інноваційну діяльність

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності.
2. Державне регулювання інвестиційної діяльності.
3. Поняття та спеціально-правове регулювання іноземних інвестицій в Україні.
4. Поняття, види, об'єкти та суб'єкти іноземних інвестицій.
5. Форми та гарантії здійснення іноземних інвестицій.
6. Поняття, види та форми інноваційної діяльності.
7. Державне регулювання інноваційної діяльності.
8. Договір на створення та передачу науково-технічної продукції.
9. Державна експертиза інноваційних проектів.
10. Договір комерційної концесії (франчайзинг) та його зміст

Практичне заняття №15.

Тема 15. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Мета: Проаналізувати законодавство про зовнішньоекономічну діяльність. Проаналізувати законодавство про інвестиційну діяльність.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Поняття, види та принципи зовнішньоекономічної діяльності.
2. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
3. Правила ІНКОТЕРМС.
4. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності
5. Ліцензування та квотування зовнішньоекономічної діяльності.
6. Поняття, зміст, види та облік зовнішньоекономічних договорів (контрактів).
Види зовнішньоекономічних договорів.
7. Захист прав та інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Заочна форма

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ПОНЯТТЯ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА ТА ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЗАСОБИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СУБ'ЄКТИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

Практичне заняття №1.

Тема 1. Загальні положення про господарське право, господарські правовідносини та господарське законодавство.

Мета: Визначити поняття господарського права, його місце у системі права України.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Господарське право як галузь права.
2. Сутність і зміст господарського права.
3. Принципи господарського права.
4. Методи господарського права.
5. Система господарського права.
6. Розмежування господарського права від інших галузей права і їхня взаємодія.
7. Господарське право як галузь науки.
8. Господарське право як навчальна дисципліна.

Тема 2. Господарська діяльність як предмет господарського права та засоби її державного регулювання

Мета: Визначити предмет господарського права, поняття, ознаки та види господарської діяльності, основні засоби державного регулювання господарської діяльності.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Господарська діяльність як предмет господарського права.
2. Поняття, ознаки та види господарської діяльності. Класифікація видів економічної діяльності.
3. Підприємництво як вид господарської діяльності.
4. Поняття та основні засоби регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання.
5. Правові основи здійснення процедур публічних закупівель.
6. Правові засади ліцензування видів господарської діяльності.
7. Квотування у господарській діяльності.
8. Правові та організаційні засади стандартизації в Україні
9. Особливості технічного регулювання у сфері господарювання.
10. Застосування нормативів та лімітів у сфері господарювання.
11. Правове регулювання ціноутворення в Україні. Види цін і тарифів.
12. Дотації та інші засоби державної підтримки суб'єктів господарювання.

Тема 3. Обмеження монополізму та захист суб'єктів господарювання і споживачів від недобросовісної конкуренції

Мета: Обґрунтувати суть та призначення антимонопольно-конкурентного законодавства.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Загальна характеристика законодавства про захист економічної конкуренції.
2. Завдання, компетенція, повноваження та організаційні засади діяльності Антимонопольного комітету України та його територіальних відділень.
3. Поняття та ознаки недобросовісної конкуренції
4. Загальна характеристика основних форм прояву недобросовісної конкуренції.
5. Процедура розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
6. Загальні засади відповідальності за вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Тема 4. Суб'єкти господарського права. Загальні положення

Мета: Визначити поняття, ознаки та види суб'єктів господарювання.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Поняття та види суб'єктів господарського права.
2. Ознаки суб'єктів господарювання (підприємництва), їх характеристика.
3. Права та обов'язки суб'єктів господарювання (загальні, спеціальні).
4. Поняття та зміст установчих документів суб'єктів господарювання.
5. Правова природа установчих документів суб'єктів господарювання (статут, модельний статут, засновницький договір, положення, меморандум).
6. Державна реєстрація створення та припинення суб'єктів господарювання

Тема 5. Правове становище підприємств та об'єднань підприємств

Мета: Визначити поняття, ознаки та види підприємств і об'єднань підприємств

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Поняття та особливості правового регулювання статусу підприємств в Україні.
2. Класифікація підприємств за різними критеріями.
3. Особливості правового становища державних підприємств
4. Поняття та особливості правового статусу комунальних унітарних підприємств, спільних комунальних підприємств в Україні.
5. Особливості правового становища підприємств колективної власності: (виробничий кооператив, їх види; підприємства споживчої кооперації; підприємства об'єднань громадян, релігійних організацій)
6. Правовий статус приватних підприємств та інших видів підприємств.
7. Фермерське господарство як прогресивна форма підприємницької діяльності громадян у галузі сільського господарства України.
8. Поняття об'єднання підприємств та організаційно-правові форми об'єднань підприємств (асоціації, корпорації, консорціум, концерн, комбінат, трест, союзи, спілки, асоціації підприємців тощо).
9. Правовий статус холдингових компаній в Україні.
10. Поняття та види асоційованих підприємств.

Тема 6. Правовий статус господарських товариств

Мета: Визначити поняття, ознаки, види та особливості діяльності господарських товариств.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Поняття та особливості правового регулювання статусу господарських товариств в Україні.
2. Характерні риси господарських товариств, їх зміст.
3. Особливості правового становища повного товариства.
4. Особливості правового становища командитного товариства.
5. Особливості правового становища товариства з обмеженою відповідальністю.
6. Особливості правового становища товариства з додатковою відповідальністю.
7. Правовий статус акціонерного товариства, типи АТ.
8. Акціонери товариства, їх права та обов'язки.
9. Заснування АТ, статутний капітал, органи АТ, їх компетенція та порядок діяльності.

Тема 7. Загальні засади майнових відносин у сфері господарювання

Мета: Визначити суть правового режиму майна в сфері господарювання. Опрацювати право власності та похідні правові титули від права власності у сфері господарювання.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Джерела формування майна суб'єктів господарювання, їх характеристика.
2. Особливості правового режиму окремих видів майна (державного, комунального, приватного)
3. Організаційно-засновницькі повноваження власника.
4. Право господарського відання, право оперативного управління та інші додаткові титули закріплення майна за суб'єктами господарювання (довірча власність, право володіння, право користування).
5. Використання природних ресурсів у сфері господарювання. Використання в господарській діяльності прав інтелектуальної власності.
6. Цінні папери у складі майна суб'єктів господарювання.

7. Корпоративні права та корпоративні відносини. Право суб'єктів господарювання на охорону комерційної таємниці.

Змістовий модуль 2.

ГОСПОДАРСЬКО-ДОГОВІРНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, БАНКРУТСТВО ТА ОКРЕМІ ВИДИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Практичне заняття №2.

Тема 8. Господарсько-договірні зобов'язання

Мета: Виділити та обґрунтувати основні зобов'язальні відносини в сфері господарювання. Визначити поняття господарського зобов'язання та господарського договору, особливості укладання, зміни та розірвання господарського договору.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Загальні положення про господарські зобов'язання.
2. Види зобов'язань: майново-господарські, організаційно-господарські, соціально-комунальні, публічні.
3. Підстави виникнення та припинення господарських зобов'язань.
4. Господарсько-правові засоби забезпечення належного виконання господарських зобов'язань.
5. Поняття, ознаки та функції господарського договору
6. Класифікація господарських договорів
7. Істотні умови господарського договору
8. Правові вимоги до змісту та форми господарського договору
9. Порядок укладання, зміни та розірвання господарських договорів

Тема 9. Господарсько-правова відповідальність

Мета: Визначити поняття, функції, ознаки та види господарсько-правової відповідальності.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Поняття, ознаки та функції господарсько-правової відповідальності.
2. Юридичні та фактичні підстави господарсько-правової відповідальності.
3. Види (форми) господарсько-правової відповідальності.
4. Межі та строки застосування господарсько-правової відповідальності.
5. Господарські санкції як правовий засіб відповідальності у сфері господарювання
6. Відшкодування збитків у сфері господарювання: поняття, склад та розмір, умови і порядок відшкодування.
7. Штрафні санкції: поняття, розмір, порядок відшкодування,
8. Оперативно-господарські санкції, їх види, підстави та порядок застосування.
9. Адміністративно-господарські санкції, їх види та особливості застосування.

Тема 10. Правове регулювання банкрутства

Мета: Визначити поняття банкрутства, сторони у справі про банкрутство та підстави порушення справи про банкрутство.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Призначення та сфера застосування інституту банкрутства.
2. Поняття і ознаки неплатоспроможності та банкрутства.
3. Арбітражний керуючий у справі про банкрутство

4. Підстави (юридичні та фактичні) та порядок порушення провадження у справі про банкрутство.
5. Поняття та призначення судових процедур, що застосовуються до боржника в процесі провадження справи про банкрутство.
6. Розпорядження майном боржника як судова процедура у справі про банкрутство.
7. Санація боржника як судова процедура у справі про банкрутство. Умови та порядок її застосування.
8. Ліквідаційна процедура у справі про банкрутство. Умови та порядок її застосування.
9. Відновлення платоспроможності фізичної особи

Тема 11. Особливості правового регулювання господарсько-торговельної діяльності

Мета: Визначити ознаки та види господарсько-торговельної діяльності.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Поняття та ознаки господарсько-торгівельної діяльності.
2. Види торгівлі: внутрішня та зовнішня торгівля.
3. Форми господарсько-торговельної діяльності.
4. Правовий режим матеріально-технічного постачання і збуту: поставка та купівля-продаж.
5. Окремі види господарсько-торговельної діяльності (контрактація сільськогосподарської продукції, енергопостачання, оренда майна та лізинг, міна (бартер), зберігання).

Тема 12. Правове регулювання біржової діяльності

Мета: Визначити організацію та порядок проведення біржових торгів.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Поняття та значення біржової діяльності.
2. Поняття, ознаки та класифікація бірж
3. Правові основи здійснення біржових операцій.
4. Правовий статус учасників біржової торгівлі.
5. Правові основи здійснення біржових угод.
6. Правові основи організації торгів на товарних та фондових біржах.

Тема 13. Правове регулювання фінансової діяльності

Мета: Визначити поняття та особливості видів фінансової діяльності

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Поняття, ознаки та види фінансової діяльності суб'єктів господарювання, їх правове регулювання
2. Регулювання ринку небанківських фінансових послуг в Україні.
3. Правове регулювання діяльності банківських установ та Національного банку України.
4. Законодавство про страхування у сфері господарювання.

Тема 14. Правове регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності

Мета: Проаналізувати законодавство про інвестиційну діяльність та інноваційну діяльність

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності.
2. Державне регулювання інвестиційної діяльності.
3. Поняття та спеціально-правове регулювання іноземних інвестицій в Україні.

4. Поняття, види, об'єкти та суб'єкти іноземних інвестицій.
5. Форми та гарантії здійснення іноземних інвестицій.
6. Поняття, види та форми інноваційної діяльності.
7. Державне регулювання інноваційної діяльності.
8. Договір на створення та передачу науково-технічної продукції.
9. Державна експертиза інноваційних проектів.
10. Договір комерційної концесії (франчайзинг) та його зміст

Тема 15. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Мета: Проаналізувати законодавство про зовнішньоекономічну діяльність. Проаналізувати законодавство про інвестиційну діяльність.

Питання, що виносяться на обговорення:

1. Поняття, види та принципи зовнішньоекономічної діяльності.
2. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
3. Правила ІНКОТЕРМС.
4. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності
5. Ліцензування та квотування зовнішньоекономічної діяльності.
6. Поняття, зміст, види та облік зовнішньоекономічних договорів (контрактів).
Види зовнішньоекономічних договорів.
7. Захист прав та інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Для набуття умінь самостійного мислення і самоконтролю у студентів особливе значення має виконання комплексного практичного індивідуального завдання (КПІЗ) з дисципліни «Господарське право», яке виконується самостійно кожним студентом згідно методичних рекомендацій.

Комплексне практичне індивідуальне завдання (надалі КПІЗ) є видом поза аудиторної індивідуальної роботи студента навчального чи навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і є окремим заліковим модулем з дисципліни.

Комплексне практичне індивідуальне завдання (надалі КПІЗ) є невід'ємною частиною навчального процесу і розцінюється як серйозне осмислення набутих знань отриманих студентом при вивченні дисципліни «Господарське право».

Метою КПІЗ є самостійне вивчення частин(и) програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з дисципліни

«Господарське право» та розвиток навичок самостійної роботи. КПІЗ — це завершена теоретико-практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, практичних занять, охоплює декілька тем або зміст навчальної дисципліни «Господарське право» в цілому.

Завдання та вимоги для виконання комплексного практичного індивідуального завдання:

1. КПІЗ виконується впродовж семестру.

2. КППЗ виконується кожним студентом індивідуально в письмовій формі відповідно до методичних вказівок та пропонованого варіанту.

3. Структура роботи: титульна сторінка з вказівкою назви навчального закладу, теми роботи, прізвища виконавця, наукового керівника; план роботи; вступ; основна частина (2-3 розділи); висновки; список використаних джерел. Робота виконується в друкованому варіанті на аркушах А4, обсягом до 25 сторінок.

4. Виконанню КППЗ має передувати ґрунтовне опрацювання рекомендованих джерел, періодичних видань (газет, журналів), наукових статей, законодавчих та підзаконних актів, джерел-Інтернет.

5. Робота повинна мати творчий, аналітичний, критичний і самостійний характер з тим, щоб забезпечити всебічно і добре обґрунтовані висновки.

6. Оцінка індивідуального науково-дослідного завдання визначається рівнем виконання роботи та знаннями студента, показаними на її захисті.

7. Для виконання КППЗ викладачем може бути запропоновано і інші варіанти виконання завдань (написання наукової доповіді по запропонованій тематиці; складання проектів установчих документів суб'єктів господарювання та зразків окремих видів господарських договорів; тощо), тематика та вимоги для виконання яких передбачені у методичних вказівках.

Виконання КППЗ є обов'язковим для кожного студента, що вивчає дисципліна

«Господарське право» рівень виконання якого оцінюється за 100-бальною шкалою відповідно до вагового коефіцієнта як окремий заліковий модуль.

Пропонована тематика для КППЗ:

1. Господарська діяльність як предмет правового регулювання.
2. Порівняльний аналіз господарських правовідносин та адміністративних правовідносин.
3. Порівняльний аналіз понять «господарські відносини» та «відносини у сфері господарювання».
4. Порівняльний аналіз понять «господарська діяльність» та «господарські відносини».
5. Поняття, види та способи правового регулювання господарських відносин.
6. Загальна характеристика національних джерел господарського права.
7. Загальна характеристика міжнародно-правових джерел регулювання господарських відносин.
8. Джерела правового регулювання господарсько-виробничих відносин.
9. Джерела правового регулювання організаційно-господарських відносин.
10. Порівняльний аналіз понять «державне замовлення» та «публічні закупівлі».
11. Порівняльна характеристика господарської комерційної діяльності і господарської некомерційної діяльності.
12. Історія інституту патентування господарської діяльності.

13. Правовий режим майна суб'єктів господарювання.
14. Суб'єкти господарювання як суб'єкти права власності та права володіння.
15. Види господарських зобов'язань, підстави їхнього виникнення та недійсність.
16. Виконання господарських зобов'язань
17. Забезпечення виконання та припинення господарських зобов'язань.
18. Характеристика, види господарських договорів, форма та порядок укладення.
19. Забезпечення виконання господарських договорів, припинення господарських договорів та наслідки невиконання.
20. Недійсні господарські договори.
21. Реєстрація та облік майнових прав на цінні папери
22. Акредитив як правовідносини
23. Фінансова діяльність як предмет регулювання господарського права.
24. Банківська діяльність як предмет регулювання господарського права.
25. Страхування як предмет регулювання господарського права.
26. Господарсько-торговельна діяльність як предмет регулювання господарського права.
27. Капітальне будівництво як предмет регулювання господарського права.
28. Інноваційна діяльність як предмет регулювання господарського права.
29. Інвестиційна діяльність як предмет регулювання господарського права.
30. Зовнішньоекономічна діяльність як предмет регулювання міжнародного приватного та українського господарського права.

7. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

Мета тренінгу з дисципліни «Господарське право» – формування у студентів навичок вміння аналізувати норми чинного господарського законодавства, критичного мислення для пропонування професійних рішень, цілісного бачення і вирішення певних правових проблем господарського-правового спрямування, утворення та припинення суб'єктів господарювання, організації та функціонування господарської діяльності, розуміння особливостей здійснення окремих видів господарської діяльності. Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти «бакалавр».

Проведення тренінгу дозволяє:

1. Забезпечити засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни «Господарське право»;
2. Розвинути у студентів навички пропонування обґрунтованих рішень, використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

Порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.

3. Практична частина реалізовується шляхом виконання завдань у групах студентів у кількості 3-5 осіб з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.

4. Підведення підсумків. Обговорюються результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика тренінгу:

1. Здійснення господарської діяльності в умовах воєнного стану: аналіз новел господарського законодавства.

2. На основі норм чинного законодавства з питань державної реєстрації розкрити у вигляді таблиці (або схеми) спеціальні правила реєстрації окремих суб'єктів господарювання (банків, бірж, фінансових установ (у тому числі кредитних спілок).

3. Виділити основні засоби регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання та визначити їх специфічні особливості.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Господарське право» студенти повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують шляхом самостійної роботи.

Самостійна робота полягає в опрацюванні положень чинного господарського законодавства та навчальної і наукової фахової літератури.

№ теми	Тематика	К-сть годин	
		денна	заочна
Тема 1	1. Дослідити питання про розмежування господарського права від інших галузей права 2. Схематично зобразити поняття, види та характерні ознаки господарських правовідносин; господарське законодавство та його ознаки (основні, тимчасові). 3. Господарське право окремих зарубіжних країн (підготувати реферат)	3	7
Тема 2	Скласти структурно-логічну схему нормативно-правових актів за їх юридичною силою, що відображає правове регулювання конкретного (будь-якого) виду господарської діяльності (банківська, зовнішньоекономічна діяльність, діяльність із надання фінансових послуг) 2. Скласти вичерпний перелік категорій осіб, яким заборонено займатися підприємницькою діяльністю. 3. Визначити спільні та відмінні ознаки комерційної та некомерційної господарської діяльності. Обґрунтувати у формі доповіді. 4. Схематично зобразити етапи та порядок ліцензування господарської діяльності	3	7
Тема 3	1. Проаналізувати позитивні та негативні сторони монополізму на прикладах як вітчизняних, так і зарубіжних компаній (написання реферату). 2. Схематично зобразити : поняття, функції та учасники відноси у сфері економічної конкуренції; позитивні та негативні риси економічної конкуренції; державне регулювання економічної конкуренції	3	7

	(причини, мета, форми та засоби); Антимонопольні органи України (система та функції).		
Тема 4	Скласти схему : загальні права та обов'язки суб'єктів господарювання; види суб'єктів господарського права.	3	7
Тема 5	1. Скласти схему: поняття та характерні риси унітарних та корпоративних підприємств; поняття та характерні риси підприємств колективної власності 2. Підготувати проект статуту приватного підприємства 3. Скласти порівняльну таблицю: організаційно-правові форми об'єднань підприємств (асоціації, корпорації, консорціум, концерн, комбінат, трест, союзи, спілки, асоціації підприємців тощо)	3	7
Тема 6	1. Здійснити порівняльний аналіз норм ЦКУ та ГКУ про господарські товариства 2. Скласти порівняльну таблицю: поняття та характерні ознаки АТ та ТОВ і ТДВ 3. Поняття та характерні ознаки господарських товариств (підготувати реферат)	3	7
Тема 7	1. Право власності як основне речове право у сфері господарювання (підготувати реферат) 2. Навести та обґрунтувати відмінності між правом господарського відання та правом оперативного управління	3	7
Тема 8	1. Скласти схему господарські зобов'язання (ознаки, види, функції, зміст, форма); припинення господарських зобов'язань (підстави, умови); господарський договір (ознаки, види, функції, зміст, форма) 2. Порядок укладення, зміни та розірвання господарського договору (підготувати реферат)	3	7
Тема 9	1. Господарські санкції як правовий засіб відповідальності у сфері господарювання (підготувати есе) 2. Скласти схему: господарсько-правова відповідальність (поняття, ознаки, функції); форми господарсько-правової відповідальності	3	7
Тема 10	1. Відновлення платоспроможності фізичної особи (підготувати есе) 2. Складіть порівняльну таблицю: ліквідаційної процедури банкрута – юридичної особи та банкрута – фізичної особи-підприємця	3	7
Тема 11	1. Поняття, ознаки та види господарсько-торгівельної діяльності (підготувати реферат) 2. Скласти порівняльну таблицю: окремі види господарсько-торговельної діяльності (контрактація сільськогосподарської продукції, енергопостачання, оренда майна та лізинг, міна (бартер), зберігання	3	7
Тема 12	1. Правовий статус товарної біржі (підготувати реферат). 2. Складіть схему: поняття та ознаки бірж (окремо товарної та фондової)	3	7
Тема 13	1. Поняття та види фінансової діяльності суб'єктів господарювання (підготувати реферат) 2. Скласти схему: фінансова діяльність (поняття, види, ознаки); загальний порядок утворення та державної реєстрації комерційних банків; страхова діяльність (страхування) та її ознаки	4	8
Тема 14	1. Державне регулювання інвестиційної та інноваційної діяльності. (підготувати реферат) 2. Скласти схему: заходи що до стимулювання інноваційної діяльності (позитивні, негативні); об'єкти та суб'єкти іноземних інвестицій	4	8
	1. Зовнішньоекономічний контракт (підготувати проект)	4	8

Тема 15	2. Поняття, види, принципи зовнішньоекономічної діяльності (підготувати есе).		
	Разом	48	108

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, консультації, самостійна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, реферування, виконання КППЗ.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ:

У процесі вивчення дисципліни «Господарське право» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне тестування та опитування;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання виконання КППЗ;
- реферати;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- інші види індивідуальних і групових завдань;
- екзамен.

11. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

12. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Господарське право» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%

1. Опитування під час заняття (7 тем по 5 балів = 35 балів) 2. Письмова робота = 65 балів	1. Опитування під заняття (8 тем по 5 балів = 40 балів) 2. Письмова робота = 60 балів	1. Активна участь у тренінгу = 20 балів. 2. Написання КПЗ, на основі сформованих індивідуальних завдань = 50 балів. 3. Захист КПЗ = 30 балів	1) Тестові завдання (25 тестів по 2 бали тест) – макс. 50 балів; 2) завдання 1 – макс. 25 балів; 3) завдання 2 – макс. 25 балів.
--	--	--	--

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1–15
2.	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1–15
3.	Наявність доступу до мережі Інтернет	1–15
4.	Персональні комп'ютери	1–15
5.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1–15
6.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1–15
7.	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point it.i.)	1–15

14. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова

I. Нормативно-правові акти Кодекси:

37. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

38. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

39. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06 листопада 1991 року № 1798-XII. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

40. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

Науково-практичні коментарі

41. Знаменський Г.Л., Щербина В.С. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України: 3-те вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2022. – 776 с.

42. Дзера О.В. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. – 4- те вид. перероб. і допов. К.: Юрінком Інтер, 2021. – Т. I – 808 с.

43. Дзера О.В. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. – 4- те вид. перероб. і допов. К.: Юрінком Інтер, 2021. – Т. II – 1056 с.

Закони України

44. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 року № 1906-IV. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

45. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 року № 1560-

46. XII. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

47. Про державну статистику: Закон України від 17 вересня 1992 року № 2614-XII. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

48. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 року № 1023-

49. XII. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

50. Про надра: Закон України від 27 липня 1994 року № 132/94-ВР. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

51. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04 липня 2002 року № 40-IV. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

52. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23 лютого 2006 року

53. № 3480-IV. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

54. XII. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

55. Про страхування: Закон України від 07 березня 1996 року № 85/96-ВР. [Електронний ресурс] // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

Навчально-методична література:

56. Вінник О.М. Господарське право: курс лекцій. К.: Атіка, 2022.– 624 с.

57. Дзери О.В. Цивільне право України. Особлива частина: підручник К.: Юрінком Інтер, 2020. – 1176 с.

58. Дзери О.В. Цивільне право України. Загальна частина: підручник К.: Юрінком Інтер, 2020. – 976 с.
59. Дзера О.В. Договірне право України. Загальна частина: навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2021 - 896 с.
60. Дзера Н.С. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2019. - 1020 с.
61. Старцева О.В. Підприємницьке право: підручник. К.: Істина, 2022. – 600 с.
62. Щербина В.С. Господарське право: підручник. К.:Юрінком Інтер, 2022.–600 с.

Допоміжна:

63. Атаманова Ю.Є. Інноваційне право України: проблеми теорії та систематизації: Монографія. Х.: Видавець СПД Вапнярчук Н.М., 2023. 128 с.
64. Беляневич О.А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти). К.: Юрінком Інтер, 2022. 592 с.
65. Бобкова А.Г., Моїсєєв Ю.О. Біржове право: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2022. 200 с.
66. Буткевич О.В. Правове регулювання господарської діяльності в спеціальних (вільних) економічних зонах: Монографія. К.: Юрінком Інтер, 2022. – 432 с.
67. Вінник О.М. Інвестиційне право: навчальний посібник. К.: Юридична думка, 2021. – 568 с.
68. Джуринський В.О. Правове становище господарських об'єднань в Україні: Монографія. К.: Юрінком Інтер, 2020. – 224 с.
69. Журик Ю.В. Розгляд антимонопольними органами України справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції: Монографія. Кам'янець-Подільський: ПП Мошак М.І., 2021. – 148 с.
70. Щербина В.С. Суб'єкти господарського права: Монографія. К.: Юрінком Інтер, 2022. – 264 с.
71. Теоретичні та практичні проблеми правового регулювання підприємницької діяльності в Україні (на прикладі Приазовського регіону Запорізької області) : монографія. Донецьк : Юго-Восток, 2022.– 428 с.
72. Особливості правового розвитку інституту власності в Україні та Приазовському регіоні: теоретико-філософський та історичний аспекти : моногр. Бердянськ : Видавець Ткачук О.В. , 2023. - 312 с.

